

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

N:o 75.

Stockholm, den 28 December 1781.

Strödde Tankar *).

Den minsta delen af lifwet försvinner i at göra godt, den större delen at göra ondt, och den största delen at göra intet.

Den olyckan är aldrig stor som är den sista — Man bör aldrig fruckta en förlust som man ej saknar.

En Tyrann kan ej föra mig annorstädes, än där jag sjelf en gång skal gå.

Den vägen som skal läras igenom förmaningar blir lång, den igenom exempel är kort.

Hwad bör vara mitt ändamål när jag wäljer mig en wän? jo at tråla för honom, at sölja honom i Landeshyck, at trålsa hans lif, då jag ger mitt i stället.

Crates frågade en yngling „Hwad gör du där allena? — han swarade „jag talar wid mig sjelf — „akta dig swarade Filosofen, at du råkar ut för en nedrig människa nog.

Lef med människor liksom Gud säge dig, och tala med Gud, som om människor hörde dig.

Den wisa som rådes för opinionen, liknar en Anförare som blir skrämnd af et moln af dam.

*) Infändt.

Du som ej kan läsa alla de böcker du skaffar dig, skaffa dig ej flera än du kan läsa.

Hvad är det för namn Kejsare, Råds-zerre, Riddare, frigifwen, träl, slaf? — det äro namn upfnndna at ophöja den ena och förnedra den andra.

„Jag wet ej hwilken Gud som bor i den dygdigas hjerta, men det är en Gud, sade en Hedning i fornda dagar

„Det fins ingen Kung som icke härstammar från en slaf, och ingen slaf som icke härstammar ifrån en Kung.

Strida emot sina fel då man är gammal, är det samma, som at slå med en mäktig fiende då man hwarken har krafter eller mod — et längre tidehwars förslår Enapt at kuswa begärelserna som wänt sig wid hellsward.

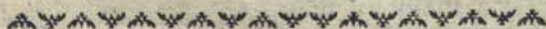
Det blåser aldrig någon wind för den som ej wet i hwilken hamn han skal segla.

Man frågade Seneca „hwari består den flokas frihet — at hwarken fruckta männifcor eller Gudar, swarade han.

Dogden anser lyckan och olyckan med et slags förackt.

För at rätt mäta höjden af en menniska, bör man se henne naken.

Eil hwad ställe i werlden en bra Karl blir Landförmist, har han i sitt sällskap Naturen mdunifco-slågtets gemensamma Mor och sin personliga Dygd.

Högfärden straffad.

Bhucis lesde på landet i en dald i et stilla och lyckligt lugn, intet oprdrer samwete, inga tryckande omsorger wägade oroa hans hwila; Högfärden allena smickrade sig at någon dag så insteg i hans hemwist.

Baucis älskad af Gudarna, skänkte dem det renaste offer, et Lam, en Duswa brändes på deras altare och ymsom vittnade om Herdens tacksamhet emot alla deras välgärningar — Jorden, den han brukade med sina händer bar hundradefalt, och han reste aldrig til Staden utan för at uddela almosor i uselhetens nästen.

Hvar enda gång han återkom, huru tyckte han icke sin Foja vara wackrare? Man såg där hwarken Marmor eller Guld som lysa i de förnämmas Slott, naturen hade blott försködat wår Filosofers tak, och det war den, som prydde dessa tracter.

De högsta Alnträd Elipta i en bäck, bortskymde denna boning för främmande och lystna blickar, en sorlande bäck som slingrade sig i bugter, förlängde utsigten — af dess swalkande bölja släckte han sin törst och wattenade sina blomster-sångar, han såg på den gröna bädden, ibland jesminer och liljor, och drömde om Himmel, dygd och sin Herdinna.

Baucis war den lyckligaste dödliga, ingen Tyrän som orättfärdigt bragt honom til tiggarestafwen, ingen bedrägelig wän, ingen falsk Älskarinna, hans hjerta war helgat åt de wackraste känslor — Gudarna hade belönt hans dygd — men Himmel! denna Baucis bles swag — han erkände ej nog sin lycksalighet, han försummade at offra, och ifrån samma ögnablick trodde han sig lesa et änsligt lif och beklagade sig ständigt öfwer sit härda öde.

Misnöje och plågor nalkades, främmande lustar intogo hela hans själ, och omsider infant sig högfärden, som härtil varit så osynlig.

Knapt war Högfärden anländ til denna nya tracten, förän hon kallade hundrade förslager och önskingar til sig, som snart nog intogo den stackars Baucis hjerta — de wreda Gudarna öfwergofwo honom, som blott tördade efter rikedomar, och högfärden som retade hans begärelser, narrade honom at anlita om lyckans nåd i helt andra affigter än förut.

Baucis började då på nytt med mera iswer at offra, hela hjordar färjade med sitt blod de odödligas altare.

En dag, förmodten i sina förslager, bad han dem at de skulle förän-
dra den lilla bäcken som suckat hans jordärfswa, til en djup och bred
ström, samt des båt, som han stöt ut ifrån landet, til et stort skepp — et
Äfleslag ljungade wid hans böner — Baucis anfåg det som et godt tecken,
och säker at hafwa bewekt Himlarna til bönhörelse, steg han djerst i bå-
ten, och aswactade det lyckliga ögnablecket at se hela sin önskan upfyld.

Nu lämnat Högfården denna lättrogna Glaswen til sit förtjenta öde,
och bäcken börjar at häfwa sin bölja, watten strömmade ifrån alla
nästgränsande höjder och berg, samt blandade sig skummande deri, Flodens
häftighet bortsköljer Filosofens kaja och råppor, och Båten som af et dylikt
underwerk nu war et skepp, seglade med strömmen i den snällaste fart.

Huru lycksalig Baucis tyckte sig wara, (ty skeppet war lastadt med
Skatter och dyrbarheter) såg han dock med största smärta undergången af
sin kära kaja där han lefwat i så många år med hälsa och munterhet.

Floden som störtade sig i hafwet, förde Baucis med sitt skep ut
på ryinden — där midt i Oceanen, seendes endast Himmel och watten,
började han tänka på all sin galenskap, och huru han försummat at be-
Gudarna om lycklig resa samt at återkomma i hamnen — men det war
för sent — förgåfwes antopade han sina fordna beskyddare — han hade
gjort sig förtjent af hela deras wrede.

Hafwet började nu at häfwa sig, stormen warte och de skyhöga
wågorna stöjde masttopparne — omsider blef skeppet störtat emot en lönn-
klippa och brast midt i tu, — se där den rika Baucis med alla sina ego-
delar som förgåfwes stråfwade med yttersta krafter emot detta wrede
Elementer, opkastad på en obebodd kust, sansade han sig dock så mycket,
förän han dog, at han tilstod sig förtjent detta förskräckeliga öde i anse-
nde til sin ostadighet och förhastade önskingar.

Lätom of anfötro Gudarna hela vårt lif, vårt öde! — säkert är
människan deras skapade Creatur dem mera om hjertat, än det är sig
sjelf — måtte våra begär wara billiga! eller lätom of fruckta at likna
Baucis och blifwa et offer för vår dåracktighet.

Nästa Blad eller N:o 76 utkommer ej förän den 2 Januarii 1782.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

N:o 76.

Stockholm, den 2 Januarii 1782.

Nyårs verser til Lais *).

Öpp Favorit til dina Stora
Och tigg af deras nåd et lån
Jag skrifwer endast til min . . .
Och njuter straxt som lyckans Son.

Jag Flicka! då min Nyårsgäfwa
Du wet, wi skrifwa ottitwå
Här är ej frågan om at läfwa
In mindre mig med dig förläfwa
— Nej wet du wäl hwad du stal få?
Du torde tro, den Swenska drägten
En mössa, sjådrar eller band
Hwarmed du swassa wil hos Slågten —
Nej Lais! du får ingen grand.

— Dock jo! — jag ger dig långa Anders
En ung och rass och fast Laquej
Hwad! Lais hwad! — du säger nej —
Så dra och dra längst bort til sanders.

Min Herre.

I N:o 61. af Wälsignade Tryckfriheten blesws några tankar eller principer af Abbé Rainal insända, den som insändt dem, lofwade om jag

*) Insändt.

jag påminner mig, continuation en annan gång — Till dess at han behagar fullborda sitt löfte, så gör jag mig en skyldighet af, at anföra flera denna hjeltens tankar eller idéer alla applicerade at bewisa Americas selfständighet, dem jag hämtat i en bok han nyligen utgifwit och kallad Revolution de L' Amerique — samma bok är, för sitt värde omtryckt på flera ställen och förtjenar at omtryckas hos alla så fria sälla och lyckliga nationer som wi, som aldrig igenom egen ärfarenhet utan blott Auctorens penna kunna öfwertrygas om riktigheten af hans satser — Boken i stor octav innehåller 171 sidor, och kostar inbunden i blått band ej mera än en half Riksdaler, eller wid påß 2 þ. arket.

Jag förblifwer ic.

Då Rainal uppger orsaken til misshälligheten emellan England och dess Colonier i America wara den af Parlamentet pålagda skatten, säger han.

„hwarock en medlem i en Stat bör bidraga i sin mån till Statens försvar och anseende, emedan blott igenom den högsta mackten, han kan wara säker om hwad han äger och nyttja det i frihet och ro — den fattige har utan twifwel långt mindre förmån deraf, än den rika, men hon har den ändå, han äger ett lif, och då nationen äger rikedomar så bör han dela dem igenom sin slit och sitt arbete — Se där sanna grunderna til Samhälls Låran, det fins inga andra, och ändå är intet så wanligt i Regeringskonsten som at stöta och undergräfwä dem — hwarifrån härstammar då en sådan motsäijelse emellan de styrandes begrep och utöfning?

„Jo, ifrån misstagen af den lagstifvande magten, som beskattar för mycket under förebärande af allmän nyeta, och använder en del deraf, at dess egna behofwer alstrade af egna nycker — Borgarens och bondens pengar till och med de omgängeligaste behofwen för den fattiga, utmättna i städer och på landet i Statens namn, ifringspridda i Slotten bland egennyttiga och laster, skänkas at en hop folk, som smickra hata och falskt bedraga sin Herre, tycka ändå, om de intet användas på skamligare sätt, Man löser dem för en slags skimirande åra, en såsång resourc för dem som ej äga den wäreliga, för fêter, som anställas at låttjan, då likwäl ett Rikes styrelse fordrar oändeliga beswär, omsorger och mödor — det är utan motsäijelse, att en del deraf användes til de allmänna behofwen, men också huru ofta utdelas den icke med äfwen så litet wett som sparsamhet? — Högsta mackten bedragen, och som will wara bedragen så wida den wårdar sig ej att blifwa uplyst, tillåter en orättwis delning

„ning der af emellan undersåtare, och hwilket blir ett förtryck till, i räkning
 „gen — Det är då, som alla Kjänslor af fädernesland och Skyldigheter
 „förswinna, och oenigheten opkommer emellan den Regerande och under-
 „såtaren — Upbördsmanen misbrukar sin myndighet och tar ut til yttersta
 „skjærkwen, liksom en fiende som bryter in i et skrämmande land, alt hwad
 „han kan narra til sig utan at bruka wåld, anser han som en laglig winst,
 „och inbyggarena lära sig deraf att nyttja dylika grep emot den mackten
 „som röfwar dem. De begripa intet att spelet är olika, och att de self-
 „wa blifwa ett offer — Det är då som utmätningar och wåldsförande
 „börja under rubrique af råttwisa och straff och det wildjuwet, som brin-
 „gar alla dem han så plågar, i fattigdom, tackar Gud för hwar brottlig
 „han straffar, och för hwart straff som ökar E:han — Lycklig den Fur-
 „ste! som för att hela så starka misbruk, en gång skulle wårda sig att
 „wisa sitt folk en oförfalskad räkning på alla de sammor som han for-
 „drat och tagit af dem, men en sådan Furste är ännu intet Kjänt och
 „Gud wet när han blir det *) — Emedlerud bör det wara undersåtarns
 „eller den beskyddades dyraste och heligaste plikt at betala sin skuld til sin
 „beskyddare.

Sedan Auctor sagt at Colonierna aldrig nekta at understödja Mor-
 derlantet, blott de finge taxera sig selfwa igenom sina Commitenter, ty in-
 gen annan än de kunde känna deras förmyndighet att skatta, fortfar han.

„Om också detta Americanernas påstående varit underkastat twif-
 „welsmål eller misstag, så war det ändå ganska oförsigtigt at så uppenbart
 „och så wåldsamt bestrida dem det. Konsten at utöfwa högsta magten är
 „en isänd de största, och fordrar mera estertänka än man i början före-
 „ställer sig — De som Regera hafwa tör hända fått en olycklig wana
 „at förackta människor, de anse dem som slawar lutade under oket af
 „Naturen, då de likwål blott äro det af wana och upfostran — Om ni
 „belasten dem med en ny tunga, så äkra Er at de icke afskaka den med
 „håstihet, glömmen aldrig at högsta magtens stöd är opinionen, at deras
 „styrcka som regera, ej är annat än deras styrcka som låta sig regeras:
 „Manen aldrig et Folk som är sysselsatt at tråta och arbeta, eller som in-
 „somnat i sina ledjor at lyfta op ögonen och inse sanningar som äro eder
 „för swåra, och när det lyder, påmin dem aldrig, at det äger rättigheten
 „at befalla. Si snart det waknat, så snart det en gång besinnat sig at
 „det ej kommit til för Herrarnas skuld, utan Herrarna för deras skuld, så
 „snart

*) Se felar Auctor. Motsatsen kunde med flere stål bewisa.

„snart de en gång öfverenskommit at samla sig, förstå hwarandra och
 „tala ut en ton, den lagen misshagar of, wi lyda den inacet, då
 „återstår ingen annan utväg så eder, än at estergifwa eller straffa, wara
 „swaga eller wara Tyranner, och Eder mact som ifrån samma ögnableck
 „blir förhatad eller utskrattad har inret at wälja af folket annat än deras
 „uppenbara förackt eller dålda bitterhet — Det blir då altid den största
 „skyldigheten af en flok förwaltning att skona den opinionen som råder hos
 „ett folk, ty den är ofta deras käraste egendom och som är dem mera om
 „hjärtat än all annan lycka — Utan twifwel hör der Styrrelsen til att
 „oplysa den, at ändra den igenom förnuft och skäl så framt det befinnes
 „at den skadar Staten, men det bdr aldrig tillåtas utan högsta nödwän-
 „digheten,

(Förefattning en annan gång.)

Epigramme

„Jag tror mitt barn du watsot har
 „Du druckit alt för mycket watten
 „Ja swarte flickan „kåra Jar
 „Wår drång — han wittna kan, hwad jag war torstig hårom natten.

A n n o n c e.

Sådanestör utkommer Wälsignade Tryckfriheten i den wanliga ord-
 ningen, eller 3 gånger i hwarje wecka, neml. Måndagar, Onsdagar
 och Fredagar, då det ej är helgedag — Då det ej är mera än några
 exemplar igån af Talet om Religion, Dödens Tempel, och Julklap-
 parna, så är Utgifwaren utan skuld, om Pränumeranterna församma at
 uttaga dem.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

N:o 77.

Stockholm den 4 Januarii 1782.

Nero.

Son af Domitius och Agrippina, af hwilka han 3 år gammal förlorade sin Fader, och Modern drefs i Landsflykt af Caligula, han opfostrades då hos sin Moster Lepida under en Danståfars och en Rakares tillsyn, men så snart Kåjsar Claudius steg på Thronen, blef Modern återkallad til Håswet med all eclat, och Nero återfick sit arf, samt kom i den största nåd, då Seneca en lärd Rommare blef hans Gouverneur. Nero war ännu så godt som barn, då han gaf de största prof af sin wighet i de Olympiska spelen, — wid 17 års ålder utropades han för Kåjsare, och fick högsta makten under alla titlar utom Pater Patriæ eller Fäderneslandets Fader i anseende til sin ungdom. Wid sin ophjelse försammade han ingen enda skyldighet emot sin Företrådares minne, sin egen famille och sit Folk, full af lust och nit at ophjelpa sit Fädernesland gjorde han de nyttigaste inrättningar. För at ännu mera stadga det hopp, man gjorde sig om hans stora egenskaper, försåkrade han heligt och uppenbart at wilja regera som Augustus eller med samma principer, dageligen gaf han wedermålen af sin nåd, sin godhet och sit wälgörande hjerta, han sålde Folkets beskattningar, skänkte hwar enda Undersåtare en summa pångar, pensionerade de Råds-Herrar, hvars inkomster ej swarade emot deras födsel och wärdighet, tog ifrån Delatorer det nedriga arfwodet, som war dem anslagit på Stat, — hwilket hjerta! då han skulle undertekna en dödsdom, sade han ack! at jag aldrig kunde skrifa, när man smickrade, när man berömde honom, swarade han: jag skal tacka Er när jag för

förtjenat det, han ägde et det alldrägligaste minne, taste til Folket med styrcka och wäktalighet, skref vers med en förunderlig lätthet, och reciterade dem ej allenast i sit Stort, ut n på allmänna Theatern, man toade offenteligen Gudarna, och hans Tal samt hans Verser med gylldene bokstäfwer opfattes på Capitolium i hellska Jupiters Tempel. Men Nero, som började lika så wackert som Tiberius och Caligula, ledsnade äfwen så snart som de, och öfwertråffade dem wida i grymheter, dårskaper och böjelser förde uflaste tidsfördrif, han tröttnade wid Regeringsbördan, skötte intet annat än sina olyckliga nöjen, och satte sin hela förtjänst uti at spela på Harpa, sjunga och inventera nya Skådespel af alla slag, som dageligen opfördes, och hwari han ofta sjelf agerade för Folket, som en wanlig Comediant, han solldade Femtusend Rommare som hade starka lungor och godt bröst blott för at applaudera hans Sång, intet nöjd at wisa sig i Rom på så owärdigt sätt för en Kåisare, reste han til Grækes land däreft han tästade om Priset wid hwart enda Spel och wann det, då någon påminte honom at han snart borde återwända til Rom och til sin Regering, swarade han: „Men Nero bör komma tilbakars Nero, — mon kan aldrig föreställa sig hwad oändligt wärde han satte på sådana småsaker, hans otålighet och hans frucktan under tästandet (at någon skulle öfwergå honom, eller at Dommarena ej skulle wara nog Håsmån och nog falska) war utan mått, han tågade änteligen tilbakars som den största Segervinnare, Krönt med alla de Kronor och äretcken som utdeltes för sådant lappri, — wid återkomsten drog han aldeles op täckelser, och hela hans lefwerne blef et sammanhang af brott och laster, såsom han gifte sig med sin Favorit Sporus och Brölloppet blef firat med den största Ceremonie, han kallade Champignoner hwarigenom hans Företvådare blef förgiftad, en Gudamat, han lät mörda sin Bror, sin Mor, sin Moster och Seneca sin fordna Gouverneur, som utan twiswel hade stora förtjänster, fastän man med någon billighet förebrår honom hans smicker och hans slathet wid Neros opfostran, ehuru han sedan ofta sade honom sanningen — Han bestod at låta hela Rommerska Noblessen omkomma för et upror, hwari blott några få deltagit, ordspråket stor sak om hela werlden brinner op sedan jag är död: wände han så efter sin grymhet, blott jag lefwer och får se derpå; Detta sannades och, han

han lät tända eld på Rom, ty i Neros smak var Rom ganska illa bygd och hade för tränga gator. Omföder utdröade hans Underlätare efter 14 års tid, at styras af Tyrannen, reuolten börjades i Gallien af Vindex som där Commenderade och i sina Manifester målade Nero efter naturen, hwilken ej så särdeles förtröt något annat än det, at Vindex där kallade honom för dålig Harpolekare, då han likwäl i så många år idkat denna konsten och wunnit så många Priser — kan i hela mitt Rike ges någon större Musicus än jag? frågade han ständigt sina Häfmän.

Galba som war Gouverneur i Spanien afföll äfwen och revolutionen blef allmänn, seg och usel i sagan skulle Nero änteligen taga sit parti, och med Arméen tåga emot Rebellerna, men Krigståget kom aldrig längre, än at han endast til sit Fält-equipage seck et slags wagnar färdiga som skulle föra hans Instrumenter; hans Maitresser och hans Comedianter, — Då Vindex och Galba med sina Arméer kommo inemot Stadsportarne, öfwerfals Nero af sin wakt på Slottet, kom nattetiden förklädd lyckligt utom Staden, men blef estersatt, och då de sammanswurna skulle gripa honom, stack han sig sielf med en dolck, 32 år gammal, hans sista suck war O! hwilken död för en så stor Harpolekare!

Det stolta Rom et vittne är
 At Thronen ej all ärrå stillar
 At mänskans hug sig lätt förwillar
 När lastens slaf en Krona bär
 Natur och Lag han platt förglömmar
 Han skonar ej hwad blygden gömmer
 Hans purpur är med blod bestänkt
 Det skamligt är hans namn at nämna
 En owån blygs hans blodskuld hämna
 Sig sielf han segt sin bane skänkt.

Ströb.

Strödda Tankar *)

För at göra lycka, behöfves hvarken förstånd eller seder, utan en slags bekedlighet som intet behöfs.

Små Snillen göra samma buller som en tom skott-kärva, där ingen fästning är.

Man vinner alt hos de förnåma blott man för cultiverar deras Passioner än deras egendomar.

Det värsta onda Ni kan önska Er owån, är at han blir owån med sig self.

Hwad människan litet känner sin uselhet! om hon icke anser döden för naturens wackraste påfund.

Alla människor likna Konungarna deri, at de önska sig in i själen at kunna alt emot hela människoslägter, och at ingen af människoslägter kan det minsta emot dem.

War wälgörande, fastän ni aldrig har hopp at finna erkänsla.

Lag aldrig wälgärningar af någon annan, än den ni skänker ert förtroende och er wänskap.

Den som wer at erkänna, men ej kan afböda en årtedd wälgärning transporterar sin skuld på Gudarna.

„Hwad gagnar det mig at jag gör andra godt? säger Ni — hwad gagnar er ihågkomsten af en wacker gärning?”

Hela werlden wil wara lycklig, men hela werlden wet intet hwari lyckan består.

*) Insändt.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

N:o 78.

Stockholm, den 7 Januarii 1782.

la premiere loi est de vivre.
VOLTAIRE.

Announce

Ännu återstå 22 Numrer af detta Blad, hwartil jag enligt utgifna Prænumerations-Sedlar förbundit mig — dessa skola så wist utkomma, som de 78, ingen osäkerhet derom bör mistänkas, än mindre bewisas a priori, jag wet wäl at skäl a posteriori nu äro de måst öfwerlygande, men i detta fall äga de intet rum — saken är ej af den wigt, — än mer, blifwe Respective Prænumeranter härigenom trygga at N:o 100 Kröner Opus ikring den 20:de Febr. i år, så wida de resterande Numrer redan äro forterade och walde ibland den ofantliga mängd som är insänd, — Korsh! hwad jag då kommer at orera, at bocka mig, tacka, rinna och göra min affkeds och inträdes Predikan på en gång för Eder som gått i förskätt til papper och tryck *), ej för at läsa Wälsignade Tryckfriheten (se N:o 105 Dagligt Allahanda för i fjol) utan för at nåra et lif . . . jag går intet gärna på och säger människo lif, det stöder Subordination . . . förlåten mig . . . det är alt för sensibelt . . . jag afbryter . . .

Jag sansar mig och ur tartaren-kommer in i eliséen — NY PRENUMERATION mine Herrar! — det är för bittida — nej det är intet för bittida, intet en gång til tiden — 6 à 7 weckor löpa snart, och til alla sina göromål här i werlden, bör man ha andrum, surpriser dåga intet, så mycket mera som jag gifwar, at mina måsta Prænumeranter äro boende på

*) Det utgör tillika med Bokhandlarens profent en bagatelle af 300 Riksdaler.

på landet, i synnerhet Finland, hwarest Postgången denna årstiden till och ifrån är ganska långsam, jag har af god hand, at de endast ifrån Nådendal äro mera än hundrade, i proportion hwad måtte de icke wara ifrån Sweaborg? där jag förut hafte en så agreable tjänstgörning i Garnizon, en Garnizon som har en esprit du Corps och en generosité utan like . . . jag nämde at jag har af god hand, Läsaren behagar påminna sig at jag förra året utfäste mig heligt, at aldrig låta trycka eller utsprida Prænumeranternas namn, då jag hållit det som en Tros Artikel, Kan jag nu ej annat än supponera och gifva mig fram, jag talar således suppositions-wis, ty antingen är intet namn opgifwit, (så wida Sedelshafwaren är ändå kraftigt nog) eller är det diktat, hwilken præcaution jag med särdeles glädje sedt blifwit nyttjat ifrån Nådendal som lär ruminera stora och waka speculationer, måtte en sådan deras Penetration och Igavoir du siecle göra Nådendals lycka! Namnen derifrån äro ej efter fantaisier utan på goda grunder imaginerade såsom den ädelmodiga, den nådiga, den barmhårtiga, den dygdiga &c. alt i Compagnie i Exmpl. „men det som surprenerat mig måst, så har en waghals satt ut sit förnamn Marcus och tagit tilnamnet Orädd — ja, jag måste tustå han war och orädd.

Samma förbindelse åtager jag mig denna gången, at aldrig för någon dödelig andas om de Prænumeranter som angifwa sig under sina rätta namn, men de diktade wil jag, om det befaller, efter hand, alt som de anmåta sig, låta figurera i Wälsignade Tryckfriheten, då de äga en Controll, utom det, at hela werlden får läsa mänskligheten här i Swärge tryckt.

Jag har då härigenom den äran at bjuda samtliga Liebhabers ifrån Städer och Land, slätter och skogsbygd, at ju förr dess håldre, requirera hos mig som bor i Herr Björkmans Hus i Stora Kyrckobrincken, blott 4 trappor op, mina med egen hand och lånt signet undertecknade Prænumerations-Sedlar — Då mina omständigheter snarare förwärrat sig emot i sjot, (se N:o 12) så kan ej håller Prænumerations-Summan hwarken minskas eller ökas, utan den är en Riksdaler på 100 Nummer, hwarje Sedel galler

gäller ej mera än för et Exemplar, men den som för wigheten ej wil charge a sig med flera Sedlar, skal så en af mig skrefwen på så många Exemplar som befallas, hwilket i synnerhet angår Herrar Bokhandlare och Commissionairer som directe låra adressera sig til mig, til alla Herrskap: på landet som ej i Stockholm hafwa egna Ombud, eller gjort anstalt på Post-Contorerna, så utfäster jag mig at afficka det emot Postporto, då de oppgifwa adressen, hwaraf jag nu som bäst har flera och hwilka ej kunna wara misnöjda med min accuratesse.

Längre fram, inemot at 1:sta Numern af Andra Skäcken (som skal göra den enda skilnaden i Titteln emot de förra) utkommer, sinnas Prænumerations-Sedlar öfwer alt, i synnerhet i Herr Runemarks Bokstads, hwarom då skal kundgivas.

En sak som är af en oändelig wigt, är den, at 3 Numrer oafbrutit skola utgå i weckan, eller snarare så, at denna Andra Skäcken skal slutas med Året, då jag i tihet med Dagligt Allahanda och Stockholms-Posten får börja ny Argång, sådant har mera air af redighet och ordning, och umärker en Journalist som tagit sit parti at dö ej med tiggare-stafwen, utan i syftan, och som känner sin säkerhet i Kongl. Tryckfrihets Förordningarna och sit stöd i sin Boktryckare.

Inrättningen eller Artiklarna som förekomma i Andra Skäcken låra ungefär blifwa lika med den första, då jag ej ändrar Namnet eller Titteln, wet jag intet hwarföre jag skal ändra innehållet, jag kan ej neka, at icke flera Correspondenter förestått mig nödwändigheten af Nyheters eller Tidningars införande, i synnerhet inhemska, hwad för en rörande glädje såga de at få läsa sina Barns och Barnabarns avancementer! — jag tillstår det har fräst mig blott en minut, en Artikel som bidrager til de andra Dagbladens så owanliga debit, men hwilken Hjelte är jag icke? just den debiten blir ordsaken, at jag aldrig antar den, hwarföre dela en winst som är considerabel för en eller två, men bleswe ganska måttelig för flera? samma skal har jag at ej införa Prästerna, nej jag skal aldrig bryta Skrå-Ordningar, proprieteten bör wara helig, icke des mindre
blir

blie det min skyldighet at göra Wälsignade Tryckfriheten så intressant som möjligt, hwartil hopp nu intet felas, sedan jag wunnit et halft dusin ständiga medarbetare; hwilkas arbeten jag wäl ännu intet kanner, så wida de hittills blott accorderat med mig om avangens delande, men af deras försigtighet bör jag sluta til deras förnuft, de wilja hålla den strängaste incognito äfwen för mig, och komma alltid masquerade om nätterna, så at mina rum i file någon gång likna mera en Masquerad än en Academie, — det är af dessa 6 okända waresser jag wäntar mig en oändelig förmån, och det är just denna Skäcken som gifwit mig anledning til nya namnet på de nya 100 Numren.

Jag har den äran recommendera mig . . . dock tuft . . . ännu et litet förord, som jag anhåller af den respective Allmänheten såsom en den största grace och som en petillering på alla deras wälgärningar . . . jag wet knapt om jag dörs fram med det . . . det är . . . det är . . . at den ej stöter til nu på en gång i början, eller tager för stora Partier af Prænumerations-Sedlarna, så wida jag endast fått et par tusend färdiga, men präßen går natt och dag.

Lund.

För detta Riddaren
och Majoren
Nu mera Bokhandlaren
och Factoren.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

N:o 79.

Stockholm den 9 Januarii 1782.

Sortsättning af en Afyriers Reflexioner.

Männe 20 Millioner Afyriske Mynt förslå endast här i Ninive till at underhålla les filles publiques? — jag twiflar, då knapt en half Million användes till fattiga, dessa torde dock öfwerstiga de förra till antalet ehuru stort det kan wara.

Masqueraden, ehuru trängt, hett och bullersamt det är, roar dock Damerna, hwars fina och sensibla lemmar låsa ganska wäl at stötas och tryckas under masque.

En Fröken, en Borgar-Dotter önska sig ofta helt högt den och den Opera-Mamsellens Jeweler och Domino, då de innom sig endast afwundad hennes plaisirer.

Det är först emot morgonen, då man demasquerer sig, som man får se de sista masquer.

Den galanta tiden är långesedan förbi, man slår aldrig för Gruntimmer utom i Carousseller, deras godhet och estergisna humeur skulle göra en diel till den lideligaste sak.

Wår tids Lucretier ha wist ingen Tarquinius at besrukta, således fins ingen lag i det ämnet mindre nödwändig.

Kärleken hos oss bår aldrig så namn af Tyrann och Bödel, för mycket lekande och munter flyger den altid bårt förän melancholien kommer, Kärleken straquerar endast så legert, at det hjertat som såras af hans pilar, wil säkert blifwa sårat.

Man

Man kan finna tår hända en Afhyriska trogen wid wänfkapens plikter, men i Kärlek . . .

Hwarföre älska Damerna Ninive lefnaden? jo derföre at de äro omgifna af en stor hop tilbedjare — tala om Landet, huru snart de skola resa dit, ni skal så se hos dem en ångslig mine, — deras wälde i solituden är mera inskränkt.

Huru besällande en Hustru har lust at wara, så erkänner hon alltid en Mans wälde öfwer sig, så framt han är alfvarsam och wettig — men då tre sjerndelar af dem är utan förstånd och utan wärdighet i Carakteren så äro de måsta Hustrurna galanta, fulla med nycker, depensiva och oroliga.

En Mor i Sparta lärde sin Son som war i Mannadåden, at strida, och följde honom på walplatsen, då hon här högst wägar at sätta en socard på sin lilla gåfens chapeaubas-hatt.

Hwilken åtskillnad på forntidens Hjeltar emot våra! Låt oss imaginera intet Hercules utan en annan, en Bajaserh, en Tartar — Ni skal bli warse en resning, et högt och bredt bröst, en haka swart af et tjockt och stråft skägg, seniga armar och et ben med wador sammansatta af musclar, den karlen war äfwen så wig som han war starck, han kunde tåla hunger och törst, han såf på bara marken, och han trättsade både fiender, Elementer och Döden — Låt oss nu ställa bredwid honom en liten gnycklare, som är carellerad af grågerna, och som luctar på långt håll af Ambra, hwars öga är lifligt, des småleende angenämt, knapt märker man på des haka et lent dun, sticka fram, des spånsliga ben liknar smalbenet på en danseuse, och hans händer tyckas ej wara skapade at handtera andra wapen än Kärlekens skatter, han talar ej om annat än Parüren, och han träter på en liten wäderpust som hölt på at derangera et wärk som hans Hår-Friseur opstapplat på hufwudet, ostadig, så at i samma ögnableck han fattat et tankesätt, öfwerger han det —

Dömmen nu eleganta Afhyrier! hwem af dessa två som förtjenar företrädet? tilstån at den första skulle injaga hos eder äfwen så mycken förfräckelse som den andra gör er et nöje at så se och höra.

(Continuation en annan gång.)

In

Infall.

En præmier-Minister som hade gjort sig en wana af at neka den minsta grage man begårde, hade skänkt sit Portrait til en Offcer som efter en tids förlopp kom at taeka dershö, med tillägning at han ordenteligen hwar dag gör sin cour hos Portraitet — Den stora Hern frågade honom då, har ni då fått någon ting? Nej, swarade Offcern, Portraitet är allt för likt.

En Domare som hade den swagheten, at låta muta sig af den ena Parten, som gaf en stor Silfwerkanna, hade intet den swagheten dershö, at låta honom winna, Parten förebrådde honom detta såsom falskt och snålt, men seck ej annat swar än „hwad kanna angeck så war den af en Kön halt, men hans profess dägde intet.

En Præst på Theatren eller ini Coulisserna en Comedie-Dag, gör ej särdeles uppbyggelse, åtminstone kunde intet Parterristerna tåla det, de hwisade, de stampade emellan Acterna åt honom, som ånteligen ledsnade, steg fram liksom för at harangvera, men så snart de då saktrat sig, sade han helt kallt, förra Comedien mina Herrar! hade jag den åran wara i ert Sällskap och stå på Partern, då jag miste mit ur, i dag har jag gått hit för at slippa bli bestulen, om någon af er wil ge mig igån det, så skal jag straxt ha den åran och insinna mig hos er — Man log och Præsten blef qwar på Theatern.

En Under-Offcer i Garnizon som war inquarterad kom i träta med sin Wård, och under heftan sade, om jag endast hade 100 Riksdaler, så wet jag nog hwad jag skulle göra — Borgaren ganska ångslig, troendes at han wille hafwa dem för at kunna rymma sedan han mördat honom, angaf det hos Öfwersten, samt bad at Under-Offcern skulle trugas at bekänna hwartil han skulle nyttja de 100 Riksdaler i fall han ågde dem — Under-Offcern kallades, och Öfwersten bad hans Wård gifwa honom den omtalte Summan då han sedan nog skulle twingås at säga sit ändomål med dem, Borgaren räknade op dem, och den andra på tillfrågan sade straxt, jag wille betala min skuld med dem — Öfwersten wände sig då til hans Wård och sade: „Ni har sluppit et ganska stort

Stort bekymmer som knapt är betalt med 200 Riksdaler, jag gratulerar er till en så god handel.

Af Trycket utkommit.

Fruntimmers Portfeuillen, „ingen Moralisk Afhandling säger den Anonyma Författaren, endast en liten periodisk Kista, där jag får upwackra Svenska Fruntimren med något sådant som kan wara dem lämspeligt; med påminnelser om de angelägna omständigheter, hwilka i den inra hushållningen förekomma; med anwisingar till allt det hwarigenomt Fruntimren kunna göra sig både älskade och Respicerade.

Anwisingarna äro då Bruneller af Plommon, Plommons inläggning, Trädfructers torkning, Höst- och winterfructens conserwerande i sin naturliga friskhet och godhet.

En fri, lätt och senlé penna som trakterar blott med det wackra Könet, och som ej har 2 styfwerplanten till sitt ändamål utan deras och sitt eget nöje, bör behaga i alla Eidehwarf, i alla Länder, hålst här i Swärge, där Fruntimren ej så låsa annat än Catechesen och Romaner — Nuctor är defutom lyckligt (som han sielf säger) birrädd af två respectabla Fruar Friherrinnan C * * * och Fru M * * * som äro hans Centorer, — jag har ej den äran at känna dem, men det känner jag *) at den 3:dje Centorn torde wara Herr Directeuren Lange hos hwifen Portfeuillen trycks.

Fyra Numrer äro utkomna, den första har till epigrafe Honneur aux Dames, men Damerna i Stockholm få honneuren nu på Baler, Assembléer, Spectaet, Soupéer och wid Toiletten, därest de fråga med empressement den som assisterar huru snart masqueraderna börjas — Fortsättning läswas, men lectüren af Svenska Theater-Almanachan om Toilette-konsten lär ej ännu wara slutad och hwad apparence är det då . . .

*) Enligt Kongl. Tryckfrihets Förordningen.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

N:o 80.

Stockholm, den 11 Januarii 1782.

Sortfattning af en Afhyriers Reflexioner.

Af alla roler i werlden är en förnäm Flickas den adra rungaste, — Hennes är ingen ting tillåten, en mor är så mycket waksammare som hon känner alla afvägar hwartil en böjelse kan leda, hon får ifrån sin första barndom ej lära annat, än at minaudera och små knep at attrirera, man bibringar henne en smak för alla de konster som reta til en slags wälslust, hennes ewiga lära är at hon bör behaga, och med alt det så påstå man at hon skal vara kall och wis, at hon skal vara döf wid alla de flueretter hon får höra, samt vara utan minsta känsla för nöjet som föds af des kjusande blickar — Hon måste då förstålla sig med et hjerta som är swant, och som ej tycks vara skapat til en beständig skrymtan, hon får aldrig tala et ord om det hon så wäl känner, alla människor äro i anseende til henne orättwisa och oförnuftiga — Den där Fröken, är hon litet injältsjuk? strept tror man at hon trångtar efter en fästman, är hon åter munter och narracktig, ja, då har hon redan sin intrigue, med et ord: hon får hwarken le eller sucka, hwarken lesna som flicka ell'r Fru.

Men jag hoppas til et ämne som i Ninive är snare lika krivolt med alt annat, det är at dö, ehuru klocker ringa dageligen, ehuru man snarare ser en begrafsning än et bröllop, så calculerar ingen på döden utom Prästen och döbgräfswaren.

På Visiter och i sällskaper är ingen ting så sant som en dialog jag sedt i någon Comedie „tänk den och den Stora Mannen är dö — Jag sticker med en liten Pierhacka — Det är rätt beklageligt — Spelar Ni Eldswe ut min Fru? — Det war en hederlig man — ruter — hwad har han

han dödt af — bete, skrif opp — och så fortsar partiet utan at man märker annan ändring på deras ansikten än det swarta åsen kunna göra, 7:an blott den är en matador, väcker langt mera deras upmärksamhet än den Matadorn som är död — hwilken föld! hwilken likgiltighet! Wi bodde som de gamla hyra grätare och gråterstor emedan wi så sällan falla någon tår wid våra wänners och slägtningors död — en hustru dör, det är ledsamt säger mannen, och om et år är han gift på nytt.

Om hundrade år så är denna här solskäcken i Ninive, dessa Rika och dessa tiggare, dessa Tyranner och dessa slafwar, dessa Opera Wamseller och dessa pigor, ej mera till, och alla deras alcaliserade benknotor tillsammans som nu röra sig i en sådan sträcka och en sådan högd så då packningsrum i några gropar af 3 à 4 alnars djup och längd — ageren då Ni wärlds-Comedianter; sugen Ni vampirer!

Egoister! jag ser er hoptals Ni små och föraktliga wareser! som blott tänka på eder sjelfwa, och edar opkomst, och som ajärna skulle offra alt hwad som är utom Er på detta nedriga altaret, Ni ägen en själ af nestalk och om man skulle följa det olyckliga System Ni antagit, så skulle ej finnas en skugga af förtroende och enighet, inga tjänsters bewisande, med et ord: Intet Samhälle.

Sågen — Ni uslingar! med edra principer, hwar skulle wänskap, ömhet, godhet och årkänsla taga wägen? alt det som gör et människolif drägeligt och som lindrar de bittraste öden? Oracksamme! om Ni ej ären aldeles förhårdade och lika era Marmorbyster, öpnen ögonen, se ikring er och betänken hwad Ni ären skyldiga edra medmänniskor, edra Förfäder som begripit långt förut at Ni skulle komma på jorden, hafwa skaffat er beqwämligheter, dem Ni ären owardiga, då Ni allena wiljen äga dem — Niden ej längre til rings på andras wälfärd!

Hwad är icke Lombarden här i Ninive en Thermometer på solfets rikedomar? Den som har en Uhyrisk mantel har sträpt et litet Capital och den som har en skjorta har ändå en slags middaa — Jag undrar hur mycket en fattig Auctor som hade genie wäl skulle få låna på et manuscript, til exempel L'esprit des Loix af Montesquieu eller Rousseaus Emile, om de aldrig woro tryckta — de wägdas fuller kan jag tänka och beäntes med en 10:de del af dess värde som maculatur.

Simplet Utdrag, Ambe, Terne, bekanta namn! at samta den fatiga

tigas pengar till sig på det man må bli rik! bröd, smör, mjölk, hvilka oflödda namn at nåra den fattiga!

Sedan den wisaste Begiftaren jag menar en Fredrich i Preussen förbudit Lotterier i alla dess länder, kunna de ändå icke wara nyttiga någonstades?

Tillåta Lotterier och förbjuda Spel är ingen contradiction, ty det är aldrig hazard i et Lotteri.

~~~~~

Anecdoter.

Man wisar ännu i dag i Spanien det rummet (där Franciscus den första satt fången), som et Krypt af nationen — Franciscus (så fången han war) war högmödig och kände sig för mycket som Kung för at hålla på Spaniska Magnaterna, igenom någon böjning på huswädet, de århöllö då af Carl den 5:te tillstånd at göra dörren låg til rummet på det Monachen nödwändigt skulle wara twungen at böcka sig då han gick ut, och då skulle de wara tillstådes för at taga det at sig som en hälsning på dem — Konungen som märkte deras konst, bedrog dem, han gick baklänges ut, så at han pränterade dem ryggen.

En Turkisk Balsam blef tillfångatagen af en Venetianisk General som hanterade honom tillika med de andra fångarna ganska Christeligen och civilt, men hade tillika den vaniteten at förmana Turken i sin tour til uddesflighet och at aldrig utöfwa så mycken barbarie emot de Christna — för låt mig swarade Balsam, wi ha härtills aldrig warit fångna så at wi kunna lära oss sådana läror.

Den wittre Pope då han talar om et Diamants Korset som hängde på en skön Myladis hals, säger: en Jude hade köpt det, och en otrogen hade tillbedt det.

Duc de Roquelaure som i sin tid wid Franska Hofwet hast så många och lyckliga infall, påstod, at i hela Frankrike ej fanns mera än 3 dygdis

ga

ga Fruntimmer, — Drottningen befaste honom at säga hwilka de wore
— Ers Majestät är den första swarade han, min hustru är den andra
och den 3:die her jag underdånigast slippa at säga, det är en retraite för
mig i fall Damerna skulle attackera mig och hwilka jag kan smickra der-
med at det är en af dem.

En Excellence war tjär i en wacker flicka, som igenom sin börd, sin stju-
het och sin dygd swarare förtjente Tabouretten, än igenom sina rikedomar,
hon assisterade en gång wid publiqua spisningen, och då hon länge stått,
hwisade hon wid en af sina wänner „hwad jag är trött, ! den som singe
sitta ! — det dependerar af Er min Fröken swarade Excellence som stod
bakom henne, ganska à propos.

Swå ord til en stor och wälgörande Kung äro ofta tillräckliga —
en Officer i Frankrike anmäler sig hos Ludvig den 14:de, ja, swarar Ko-
nungen, han skal slippa in med det wilforet, at han ej får tala mer än
par ord — Officern kommer, (det war wintern) och säger Kjöld, hunger,
Kungen swarar äfwen så Laconiskt, wärma, bröd, Officern gick ut och
seck en penkon.

Inscription på et Marknads-stånd om wintern. *)

Ni Speculanter! -dyre fäder!
Som frepen inom tunna bräder
Hwad tron Ni wäl at winna här?
En köpare at smått beskatta
— Nej af försarenheten lär
At då en enda sådan är
Så är det hundrade som snatta.

*) Insändt.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

N:o 81.

Stockholm den 14 Januarii 1782.

Öfversättning af en Assyriens Reflexioner.

Fångt följs här någon annan rangering emellan människor än pengar — man frågar intet hwem är den? utan huru mycket pengar har han? den som har flera tunnor guld är af första Clasen, den som ej har en halföre är af sista Clasen, mellan Claserna äro oräkneliga, allt göres för pengar, och allt förs för pengar, man köper Konunga-Riken och Påfweddmen, Köpman som seglar til Indien och Häfmannen som står på Levén ha et ändamål, den ena smickrar sig med winst för sina resor, den andra för sit puder och sina courbetter.

Fångelser i Assyrien! mänskligheten ryser, man mistänkes, man gripes och sättes under jorden bakom riglar och lås, man förs framför domstolaren, saken är ej af den nyttan för någon stor, man blir oskyldig förklarad och man släpps ut för at dö i förtid, en naturlig följd af en stinkande lust, och en barbarisk medfart, — är denna fången åter brottlig hvarföre skal han småningom dö förut i pina och uselhet, är det ej tillräckeligen försorakt med stegel och hjul?

En har blifwit skyldig, aldrig igenom bedrägerier, utan derigenom at han är bedragen, at han är röfswad, skal han dervedse försinckta af hunger och törst i et fångelse, hwilken procent för en obarmhärtig Creditor! mina suckar, mina tårar, min hunger och min död! Ni wildar i Americas skogar! gnagen på eder selska, ären Björnkjött, men sparen förnustiga människor.

Jag